

5. Tkachenko, O. V. (2008). *Administrative and legal principles of anti-corruption in the internal affairs bodies*. Candidate's thesis. Kiev [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 16.12.2019

УДК 340.115

Ховпун Олексій Сергійович,
кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри кримінального права,
процесу та криміналістики Академії праці,
соціальних відносин і туризму
e-mail: khovpun3322@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-5753-966X>

ЗАСТОСУВАННЯ АКСІОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ДОСЛІДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФАРМАЦІЇ

У статті розглянуто проблему застосування аксіологічного підходу під час дослідження питань, пов'язаних з адміністративно-правовим забезпеченням фармації. Вказано, що цей методологічний підхід під час дослідження, будучи загальним та оціночним, проявляється у загальних правових дефініціях. Він повинен базуватися на сучасних цінностях суспільства. Зазначено, що категорія цінності наповнює сенсом відповідне правове явище, оскільки без цінності право втрачає своє функціональне призначення. Визначено, що аксіологічний підхід закладається у передумовах розробки механізму правового регулювання будь-якого правового феномену. При цьому на історичних етапах розвитку будь-якої держави право співвідноситься з цінністю, що дозволяє знаходити справедливість, подолати хаос в існуючих відносинах з метою досягнення загального блага. Наголошено, що незважаючи на певну суб'єктивність в суспільстві виникають єдині цінності, які їм як породжуються, так і визнаються. Так, загальною цінністю у будь-якому суспільстві буде життя і здоров'я людини, охорона прав дитини. Доведено, що у методології сучасних досліджень адміністративно-правового забезпечення фармації, поряд із системним підходом важливим є аксіологічний підхід. Запропоновано систему цінностей при адміністративно-правовому забезпеченні фармації поділяти на такі рівні: основний (первинний): життя і здоров'я людини; та додатковий: розвиток науки і виробництва ліків у суспільстві, утворення державних органів, що забезпечують функціонування існуючих та формування нових фармацевтичних правовідносин, правове регулювання фармацевтичних відносин. Тому при прийнятті певного владного рішення необхідно керуватися відповідними цінностями. Зроблено висновок, що завдяки застосуванню аксіологічного підходу адміністративно-правове забезпечення фармації набуває сенсу.

Ключові слова: здоров'я, цінність, аксіологія, забезпечення, адміністративне, благо.

Khovpun O. APPLICATION OF THE AXIOLOGICAL APPROACH WHILE STUDYING ADMINISTRATIVE AND LEGAL PROVISION OF PHARMACIA

The problem of applying the axiological approach while studying issues related to the administrative and legal provision of pharmacia has been considered in the article. It has been indicated that this methodological approach to research, being common and evaluative, is manifested in general legal definitions. It must be based on the current values of society. It has been noted that the category of values fills the relevant legal phenomenon with the sense, because law loses its functional purpose without values. It has been determined that the axiological approach is laid down in the preconditions for the development of the mechanism of legal regulation of any legal phenomenon. At the same time, law on the historical figures of the development of any country, was correlated with the value that allowed to invent justice, to overcome chaos in existing relations in order to achieve the common good. It has been emphasized that there are common values despite a certain subjectivity in society that are both generated and recognized. Thus, the common value in any society will be human life and health, protection of children's rights. It has been proved that axiological approach is important along with the system approach in the methodology of modern research of administrative and legal provision of pharmacia. It has been formulated that the system of values while administrative and legal provision of pharmacia is divided into the following levels: the basic (primary): human life and health; and additional: the development of science and medicines production in societies, the formation of state agencies that ensure the functioning of existing and the formation of new pharmaceutical legal relations, legal regulation of pharmaceutical relations. Therefore, it is necessary to be guided by the relevant values while taking the appropriate authoritative decision. It has been concluded that the administrative and legal provision of pharmacia makes sense due to the application of the axiological approach.

Key words: health, value, axiology, provision, administrative, benefit.

Постановка проблеми. Сьогодні аксіологічний підхід все частіше застосовується у юридичних дослідженнях. Його поширення обумовлено тим, що він базується на аксіології – філософському напрямі щодо поняття, різновидів цінностей у суспільстві. Саме виявлення цінностей при пізнанні правових явищ дає можливість структурувати наукові результати, виходячи з розташування цінностей. Зокрема, у ч. 1 ст. 3 Конституції України закріплено положення, що «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю» [1]. Закладене положення в Основному Законі є підґрунтям для розвитку правової аксіології, яка застосовується при пізнанні правових феноменів крізь систему

існуючих цінностей. Особливо деталізується цей підхід у медичному, фармацевтичному праві, яке визначає засади охорони фізіологічного буття людини, її здоров'я, безпечно застосування ліків тощо. Отже, актуальним є виявлення особливостей застосування аксіологічного підходу під час дослідження адміністративно-правового забезпечення фармації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Пізнання предмета правового дослідження крізь призму цінностей було реалізовано О. П. Дзьобанем [2], А. М. Кучуком [3], І. Д. Мішиною [4], А. М. Статівкою [5], В. І. Теремецьким [6; 7], В. В. Шишкіним [8], В. Л. Яроцьким [2] та іншими науковцями. Утім, незважаючи на здобутки вказаних вчених, проблема використання аксіологічного підходу під час дослідження правових явищ все ще залишається актуальною, оскільки в науковій літературі розгляд феномену через цінності не завжди застосовується. Крім того, окремого вивчення адміністративно-правового забезпечення фармації крізь призму аксіології ще не проводилося.

Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретичного та методологічного значення застосування аксіологічного підходу під час дослідження адміністративно-правового забезпечення фармації. Для досягнення вказаної мети необхідно визначити характеристики аксіологічного підходу у правознавстві, виявити доцільність його застосування під час дослідження адміністративно-правового забезпечення фармації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аксіологічний підхід у сфері методології наукових досліджень виникає завдяки розвитку аксіології, яка визначає теорію цінностей. Будучи частиною філософії, на її базисі утворюється аксіологічний підхід пізнання будь-яких феноменів у суспільстві, зокрема права. Сьогодні найбільш поширеною позицією у методології юридичних наук є те, що без ціннісного підходу неможливо з'ясувати роль права в загальнолюдському соціальному, культурному прогресі, розкрити його специфічну природу як духовно-практичного засобу засвоєння світу людьми [9, с. 9]. Таке положення обумовлено тим, що на отримання цінності спрямовується будь-яка людська діяльність. При цьому цінність може бути елементом як нематеріального, так і матеріального світу.

Цінність передбачає виявлення сенсу того явища, яке є значущим для людини, групи людей, всього людства [10, с. 52]. Саме категорія цінності наповнює сенсом відповідне правове явище, оскільки без цінності право втрачає своє функціональне призначення. У праві людина завжди бачила справедливість, Тому на історичних етапах розвитку будь-якої держави, право розумілося як цінність, що дозволяє винаходити справедливість, подолати хаос в існуючих відносинах з метою досягнення загального блага. Отже, при будь-якому правовому дослідженні необхідно виявити цінності, тобто задля чого проводиться пізнання відповідного правового утворення.

Важливість використання аксіологічного підходу у дослідженні правових явищ зумовлена близькістю права та моралі [3, с. 119]. Засади моралі є первинними передумовами для умов правової охорони відповідного явища. Норми моралі можуть застосовуватися у поєднанні з нормами права, а можуть існувати самостійно. Норми моралі виступають одним із факторів у виокремленні відповідних цінностей. Вони визначають позитивні та негативні явища, що виникають у суспільстві.

Система правового регулювання відносин включає в себе різні цінності, а саме: оцінки, оціночні критерії, норми, інститути тощо [5, с. 53]. Варто підкреслити, що аксіологічний підхід загалом розбудовано на оціночних судженнях, оскільки цінність є суб'єктивним поняттям. Незважаючи на певну суб'єктивність в суспільстві виникають єдині цінності, які ним породжуються та визнаються. Так, загальною цінністю у будь-якому суспільстві буде життя і здоров'я людини, охорона прав дитини. Ці цінності є первинними, тоді як правопорядок, функціонування державних органів опиняються на другому місці. Таке положення обумовлено тим, що незважаючи на важливість правопорядку, людина буде віддавати прерогативу саме власному здоров'ю або життю своєї дитини.

Аксіологічний (філософський) рівень правових досліджень передбачає вивчення найбільш загальних засад і мети регулювання відносин [2, с. 8]. Цей рівень дослідження будучи загальним та оціночним проявляється у загальних правових дефініціях. Насамперед у меті правового регулювання, яка вказує на спрямованість дії механізму правового регулювання. Саме ця мета дозволяє стверджувати про реалізацію демократичних та правових засад діяльності держави. Зауважимо, що правове регулювання, крім мети, обов'язково містить певні засади, які є відправними ідеями, що закладаються до його змісту. Тому в засадах повинні міститися такі підходи, які є цінністю для суспільства. Отже, аксіологічний підхід закріплюється в передумовах розробки механізму правового регулювання будь-якого правового феномена.

При застосуванні аксіологічного підходу варто враховувати і те, що він повинен використовуватися у відповідних межах історичного розвитку суспільства [8, с. 109]. Для кожного історичного розвитку суспільства характерне виникнення нових цінностей і злам усталених. Зокрема, за радянських часів залежно від пануючої ідеології формувалася система цінностей, в якій держава була на першому місці. По-іншому стала утворюватися система цінностей незалежного українського суспільства. Так, на першому місці опинилася людина, її життя та здоров'я. Держава стала лише механізмом для досягнення відповідних цінностей.

Узагальнюючи слід зазначити, що механізм правового регулювання необхідно доповнити аксіологічним елементом – цінностями, які мають (повинні мати) первинний порівняно з нормами, безпосередньо регулюючий вплив на поведінку суб'єктів у сфері права в умовах дефіциту правової інформації, ситуаціях суперечки про право та подолання колізій законодавства, а також в процесі законотворчості [4, с. 89]. Безумовно, як правове регулювання, так і дослідження будь-якої наукової категорії, повинно передбачати які цінності існують у

суспільстві, їх вертикаль розбудови. Саме врахування цього елемента буде наповнювати правові феномени сенсом, тобто для суспільства буде зрозумілим задля чого розробляються відповідні нормативні акти або досліджується правова категорія.

Слід зазначити, що при розгляді будь-яких правовідносин завжди виокремлюється їх структура, в якій завжди присутній об'єкт. Об'єкт правовідносин є реальним соціальним благом, що задовольняє інтереси й потреби людей, і з приводу якого між суб'єктами виникають, змінюються чи припиняються суб'єктивні права та юридичні обов'язки [11, с. 107]. Він завжди має прямий зв'язок з інтересом, оскільки суб'єкти правовідносин вступають у правовідносини за наявності відповідного інтересу [12, с. 10]. Отже, при дослідженні об'єкта правовідносин завжди необхідно застосовувати аксіологічний підхід. Його застосування дасть можливість виокремити реальне благо, яке покладено у змістову структуру об'єкта правовідносин.

Аксіологічний підхід щодо правових явищ повинен базуватися на сучасних цінностях суспільства. Це дасть можливість сформулювати загальні підходи як до теоретичного розуміння окремого правового явища, так і розробити засади відповідного законодавства. Як зазначалося вище, серед первинних цінностей знаходиться життя і здоров'я людини. У науковій літературі вказується, що здоров'я може розглядатися як: 1) благо (тобто позитивною цінністю є його наявність, а негативною – відсутність); 2) суспільне багатство; 3) благополуччя (повне): фізичне, духовне, соціальне; 4) первинна невід'ємна властивість людини [13, с. 117]. Відповідно до аксіологічної ієрархії здоров'я належить до розряду вищих, універсальних цінностей, оскільки має всеосяжне і позачасове значення [13, с. 119]. Можливість суспільства впливати на цю цінність закладена у положеннях Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» [14]. Наприклад, у закладах охорони здоров'я може створюватися опікунська рада при закладі охорони здоров'я, що є громадським консультативно-дорадчим органом, створеним з метою сприяння діяльності закладу охорони здоров'я і поліпшення його матеріально-технічної бази, покращення якості та доступності медичних послуг населенню України, реалізації права громадян на участь в управлінні охороною здоров'я (п. 1 Загальних положень Примірного положення про опікунську раду при закладі охорони здоров'я) [15].

З наведеного випливає, що у правовідносинах, які стосуються здоров'я людини, зокрема фармацевтичних, первинною цінністю є здоров'я. Це необхідно враховувати і при дослідженні адміністративно-правового забезпечення фармації. В цьому правовому феномені повинна бути закладена ідея позитивної цінності – життя та здоров'я людини, оскільки правові норми та правові інститути мають сенс настільки, наскільки мають ціннісне обґрунтування та наповнення [4, с. 89]. Аксіологічний підхід обов'язково повинен застосовуватися у дослідженнях адміністративних правовідносин, для яких характерна реалізація за принципом «команда-виконання». Суб'єкт прийняття обов'язкових рішень не пов'язаний згодою сторони, якій вони адресовані, публічні правовідносини виникають зазвичай всупереч бажанню іншої сторони [16, с. 39]. В такому положенні суб'єкт прийняття рішень повинен керуватися саме ціннісним підходом, тобто визначитися що для нього є первинним: держава, людина, суспільна цінність або власний інтерес. Залежно від цього рішення вказаного суб'єкта буде мати відповідну цінність для всього суспільства.

Основною і первинною цінністю в адміністративно-правовому забезпеченні фармації є життя і здоров'я людини. Додаткові цінності закріплені у ст. 3 Закону України «Про лікарські засоби», де йдеться про підтримку наукових досліджень, створення та впровадження нових технологій, а також розвиток виробництва високоєфективних та безпечних лікарських засобів, забезпечення потреб населення ліками належної якості [17]. Наведені цінності є додатковими, оскільки вони виступають лише елементами системи забезпечення здоров'я людини.

Для реалізації державної політики фармації з метою забезпечення відповідних цінностей утворюються спеціалізовані державні органи. Так, Комітет з питань охорони здоров'я Верховної Ради України здійснює діяльність із забезпечення розвитку фармації, здійснення фармацевтичної діяльності, доступності ліків, виробництва й обігу виробів медичного призначення, розвитку сучасних медичних технологій [18]. У структурі Міністерства охорони здоров'я України утворено Фармацевтичний директорат (експертні групи з питань допуску на ринок лікарських засобів, раціонального застосування лікарських засобів, медичних виробів та косметичних засобів) [19]. Також в Україні функціонує Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, яка здійснює державний контроль: за дотриманням вимог законодавства щодо забезпечення якості та безпеки лікарських засобів і медичних виробів на всіх етапах обігу, зокрема правил здійснення належних практик (виробничої, дистриб'юторської, аптечної, зберігання) тощо. (підп. 9, 10, 12 п. 4 Положення про Держлікслужбу) [20]. Отже, при дослідженні адміністративно-правового забезпечення фармації може виокремлюватися і така цінність як утворення спеціалізованих державних органів, що забезпечують функціонування фармації як явища.

Висновки. У методології сучасних досліджень адміністративно-правового забезпечення фармації поряд із системним підходом важливим є аксіологічний підхід. Він дає можливість дослідити феномен адміністративно-правового забезпечення фармації, з точки зору системи цінностей. У такому разі цінності – це блага, на які спрямовано вказане забезпечення. Система цінностей при адміністративно-правовому забезпеченні фармації поділяється на такі рівні: основний (первинний): життя і здоров'я людини та додатковий: розвиток науки і виробництва ліків у суспільстві, утворення державних органів, що забезпечують функціонування існуючих та формування нових фармацевтичних правовідносин, правове регулювання фармацевтичних відносин. При прийнятті певного владного рішення необхідно керуватися і відповідними цінностями. Завдяки

застосуванню аксіологічного підходу адміністративно-правове забезпечення фармації набуває сенсу.

Проблематика використання аксіологічного підходу у дослідженнях адміністративно-правового забезпечення фармації є достатньо новою тематикою для наукового обговорення, а тому ця тема є актуальною для подальших наукових досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 09.12.2019).
2. Дзьобань О. П., Яроцький В. Л. Соціологічний та аксіологічний напрями сучасних правових досліджень: загальне бачення. *Інформація і право*. 208. № 1(24). С. 5-13.
3. Кучук А. Аксіологічний підхід до дослідження правових явищ. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 9. С. 116-120.
4. Мішина І. Аксіологічні засади правових систем. *Порівняльне правознавство*. 2012. № 3. С. 84-90.
5. Статівка А. Про аксіологічні аспекти сучасного аграрного права. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія : Право. 2016. Вип. 243. С. 53-67.
6. Теремецький В. І. Зарубіжний досвід соціально-обслуговуючої діяльності податкових органів та можливості його використання в Україні. *Європейські перспективи*. 2012. № 2. Ч. 2. С. 115–121.
7. Теремецький В. І. Проблеми переорієнтації податкової діяльності з фіскальної на соціально-обслуговуючу. *Митна справа*. 2012. № 3 (81). Ч. 2. Книга 2. С. 234–240.
8. Шишкин В. В. Аксіологический подход в конституционно-правовых исследованиях. *Социум и власть*. 2014. № 6(50). С. 108-110.
9. Васильева Е. Г. Ценностный подход в правовой науке. *Право и государство: проблемы теории и практики*. 2008. № 6. С. 7-14.
10. Котенко М. В. Аксіолого-правовий вимір інтелектуальної власності як елементу понятійно-категоріального апарату юридичної науки. *Право і громадянське суспільство*. 2017. № 3-4. С. 51-59. URL: <http://lclaw.knu.ua/index.php/item/289-aksioloho-pravovyy-vymir-intelektualnoyi-vlasnosti-yak-elementu-ponyatiyno-katehoriialnoho-aparatu-yurydychnoyi-nauky-kotenko-m-v> (дата звернення 07.12.2019).
11. *Правознавство: підручник / під ред. В.В. Копейчикова*. 6-е вид. Київ: Юрінком Інтер. 2002. 736 с.
12. Ермолаева Е.В. Объект правоотношения: историко-теоретическое исследование: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Ульяновск: Ульяновский государственный университет. 2004. 157 с.
13. Пугров С. Ю. Цінність здоров'я особистості як об'єкт філософського пізнання. *Нова парадигма*. 2012. Вип. 112. С. 116-122.
14. Основи законодавства про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 № 2801-ХІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12> (дата звернення 09.12.2019).
15. Примірне положення про опікунську раду при закладі охорони здоров'я Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.07.2014 № 517. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0517282-14> (дата звернення 07.12.2019).
16. Харитнова О. І. Поняття і ознаки публічних правовідносин. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 1(28). С. 36-46.
17. Про лікарські засоби: Закон України від 04.04.1996 № 123/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#top> (дата звернення 09.12.2019).
18. Структура Комітету з питань охорони здоров'я Верховної Ради України восьмого скликання. URL: <http://komzdrav.rada.gov.ua/uploads/documents/31187.pdf> (дата звернення 07.12.2019).
19. Підрозділи МОЗ. Офіційний сайт МОЗ України. URL: <http://moz.gov.ua/struktura#!popup-35> (дата звернення 09.12.2019).
20. Положення про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками: постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 647. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2015-%D0%BF?find=1&text=%EA%EE%ED%F2%F0%EE%EB%FC#w11> (дата звернення 09.12.2019).

REFERENCES:

1. Constitution of Ukraine. (1996, June 28). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (accessed: 09.12.2019). [in Ukrainian].
2. Dzoban, O. P., & Yarotskyi, V. L. (2008). Sociological and axiological directions of modern legal research: general vision. *Informatsiia i pravo*, 1(24), 5-13. [in Ukrainian].
3. Kuchuk, A. (2016). Axiological approach to the study of legal phenomena. *Pidpriumnytstvo, hospodarstvo i pravo*, 9, 116-120. [in Ukrainian].
4. Mishyna, I. (2012). Axiological principles of legal systems. *Porivnialne pravoznavstvo*, 3, 84-90. [in Ukrainian].
5. Stativka, A. (2016). On the axiological aspects of modern agrarian law. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy*. Serii: Pravo, 243, 53-67. [in Ukrainian].
6. Teremetskyi, V. I. (2012). Foreign experience of social and service activities of tax authorities and the possibility of its use in Ukraine. *Yevropeiski perspektyvy*, 2, 115–121. [in Ukrainian].
7. Teremetskyi, V. I. (2012). Problems of reorientation of tax activity from fiscal to social service. *Mytна справа*, 3 (81), 234–240. [in Ukrainian].

8. Shyshkyn, V. V. (2014). Axiological approach in constitutional and legal research. *Sotsyum y vlast*, 6(50), 108-110. [in Ukrainian].
9. Vasileva, E. G. (2008). Value approach in legal science. *Pravo i gosudarstvo: problemy teorii i praktiki*, 6, 7-14. [in Russian].
10. Kotenko, M. V. (2017). Axiological and legal dimension of intellectual property as an element of the conceptual and categorical apparatus of legal science. *Pravo i hromadianske suspilstvo*, 3-4, 51-59. Retrieved from: <http://lcslaw.knu.ua/index.php/item/289-aksioloho-pravovyy-vymir-intelektualnoyi-vlasnosti-yak-elementu-ponyatiyno-katehoriialnoho-aparatu-yurydychnoyi-nauky-kotenko-m-v> (accessed: 07.12.2019). [in Ukrainian].
11. Kopeichikov, V.V. (2002). *Pravoznavstvo: pidruchnyk*. Kyiv: Yurinkom Inter. 2002. 736 s. [in Ukrainian].
12. Ermolaeva E. V. (2004). *Object of legal relations: historical and theoretical research*. Candidate's thesis. Ulianovsk: Ulianovskii gosudarstvennyi universitet [in Russian].
13. Putrov, S. Yu. (2012). The value of personal health as an object of philosophical knowledge. *Nova paradyhma*, 112, 116-122. [in Ukrainian].
14. Law of Ukraine Fundamentals of legislation on health care № 2801-XII. (1992, November 11). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12> (accessed: 09.12.2019). [in Ukrainian].
15. *Indicative provision on the Board of Trustees at a health care institution*. (2014). Order of the Ministry of Health of Ukraine 23th July 2014 № 517. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0517282-14> (accessed: 07.12.2019). [in Ukrainian].
16. Kharytnova, O. I. (2002). The concept and characteristics of public relations. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy*, 1(28), 36-46. [in Ukrainian].
17. Law of Ukraine On medicines. (1996, April 04). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#top> (accessed: 09.12.2019). [in Ukrainian].
18. Structure of the Health Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine of the eighth convocation. Retrieved from: <http://komzdrav.rada.gov.ua/uploads/documents/31187.pdf> (accessed: 07.12.2019). [in Ukrainian].
19. Subdivisions of the Ministry of Health. *Official site of the Ministry of Health of Ukraine*. Retrieved from: <http://moz.gov.ua/struktura#!popup-35> (accessed: 09.12.2019). [in Ukrainian].
20. *Regulations on the State Service of Ukraine for Medicines and Drug Control*. (2015). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 12th August 2015 № 647. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2015-%D0%BF?find=1&text=%EA%EE%ED%F2%F0%EE%EB%FC#w11> (accessed: 09.12.2019). [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 17.12.2019

УДК 342.951:351.336 (477)

Дмитренко Сергій Олександрович,
Прокурор Генеральної прокуратури України,
м. Київ, Україна
dmytrenko_sergii@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-1668-8896>

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ

Стаття присвячена актуальній на сучасному етапі розвитку нашої держави темі – дослідженню питання реалізації державою своїх функцій. Це пов'язано з тим, що у функціях виявляється сутність держави. Завдяки функціям визначається структура держави та елементи її системи. Функції держави визначають її соціальне призначення і зміст діяльності, а правоохоронна функція займає особливе місце серед функцій держави.

У статті детально проаналізовано поняття правоохоронної функції держави. Досліджено генезис правоохоронної функції та встановлено взаємозв'язок правоохоронної функції держави із правоохоронною діяльністю. Доведено, що формування України як суверенної і демократичної держави залежить від забезпечення економічної стабільності та економічної безпеки в державі. Визначено, що сьогодні питання реалізації правоохоронної функції держави у сфері оподаткування потребує дослідження та має відповідати сучасним правовим реаліям. Динамічність цього процесу обумовлена багатьма чинниками. У зв'язку з цим кожна функція держави зазнає значних змін протягом всього процесу трансформації. Це стосується і правоохоронної функції.

У результаті проведеного дослідження визначено, що реалізація завдань, поставлених перед ДПС України забезпечує формування та розвиток податкових правовідносин, які складають основу економічної безпеки держави. Доведено, що реалізація правоохоронної функції держави, яка покладена на органи ДПС України, проявляється через їх практичну діяльність у сфері оподаткування шляхом виконання поставлених відповідно до Положення завдань. Метою такої реалізації є неухильне дотримання податкового законодавства. Особливість реалізації правоохоронної функції держави у сфері оподаткування полягає в комплексному поєднанні правових форм і методів, що забезпечують реалізацію поставлених завдань. Це передбачає здійснення правотворчої та правозастосовної діяльності податкових органів. Сформульовано авторські пропозиції спрямовані на удосконалення реалізації правоохоронної функції держави у сфері оподаткування.

Випуск 7. Спецвипуск. 2019